

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗΣ 5η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1889

ΕΝ ΤΩΣ ΕΘΝΙΚΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΣ

ΥΠΟ

ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΑΔΟΧΟΝ ΛΥΤΟΥ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

Φιλόργουσας 'Ομοίγνωμες,

Πληρών τὸ πελευτικὸν καθῆκον τοῦ καταθέτοντος σὴν ἀργὴν Πρυτάνεως, θέλω διαγράψει διὰ βραχέων τὰ τοῦ βίου τοῦ Ἐρύματος τούτου κατὰ τὸ ληξαν ἔτος. Τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν γεγονότα εἰσὶν ἡ φοίτησις, ἡ διδασκαλία, ἡ ἐν τῷ Καταστήματι τεύτῳ ἐπιστημονικὴ ἐν γένει δρᾶσις, καὶ τέλος ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ο ἀριθμὸς τῶν φοίτησιν ἀνῆλθε κατὰ τὸ ληξαν ἔτος εἰς δισχιλίους ἀκαδημίους εἰκοσι· κατετάχθηται δὲ κατὰ Σχολὰς, εἰς μὲν τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν 97, εἰς τὴν Νομικὴν 1377, εἰς τὴν Ἱατρικὴν 798, εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν 524, εἰς δὲ τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον 97. Τέλος αὐτῶν 1977, γῆλιοι ἐννεακόσιοι ἐβόσμηκαντα ἐπτά, ωρμῶντο ἐκ τοῦ Βασιλείου, ἐπτακόσιοι δὲ πεντήκοντα καὶ εἰς ἑξ ἄλλων κατὰ τὸ πλεῖστον Ἑλληνικῶν γωρῶν.

Ἐκ τῶν τριάκοντα δύο Γυμνασίων, δι' ὧν ἀπαίσιαι φιλοτιμίαι ἐπροίχισαν τὸ Βασίλειον, γονιμώτερα, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπο-

λυθέντων και ἀνωτέρας παιδεύσεως ἀξιών χριθέντων, ήσαν τὸ ἐν Ἀθήναις τρίτον Γυμνάσιον και τὸ ἐν Πάτραις πρῶτον, πέμπτηντα τὸ μὲν ἔτι δροιτητὰς, τὸ δὲ 46, μετριώτερα δὲ κατὰ τὴν παρασκευὴν δροιτητῶν τὰ τῆς Τριπόλεως και Λευκάδος, ἀπολύτωντα ἀνὰ δύο μένον δροιτητὰς, τοῦθ' ὅπερ εὐδόκως ἀναφέρω, διπλας μεμφθῶντες ταῦτα Γυμνάσια ἐπὶ ἀφορίᾳ. Εξ ἐναντίας, ἀντίτιζοντο ἀκριβῶς οἱ λόγοι τῆς φειδείας, μεθ' ἣς ταῦτα ἐφοδίασαν τὸ Πλανεπιστήμιον διὰ τοσούτων εὔχριτμων πολιτῶν, πειθοραι εἰς ἄθελον ἀποθῆναι τοὺς αὐτούς τῶν καθηγητῶν, οἷως δὲ και τῶν γνέων τῶν μαθητῶν τῶν ἐν λόγῳ Γυμνασίων.

Τρεῖς ἐκ τῶν καθηγητῶν, ἐν οἷς και ἡ νῦν καταθέτων τὴν ἀργήν, ἡγαγκάσθησαν ἐνεκα νοσημάτων νὰ διακόψωσι τὰς παραδόσεις αἵτιναν, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ἐδίδαξαν τὰ ἐν τῷ προγράμματι ἀναγεγραμμένα μαθήματα.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἑτοῖς αὐδεῖς ἐγένετο διορισμὸς καθηγητοῦ, καίτοι πολλὰ και σπουδαῖα εἰσὶ τὰ κενὰ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ὃν τὰ μὲν παρήγαγεν ὁ Θάνατος, τὰ δὲ καταδεικνύει, μάλιστα ἐν τῇ ιατρικῇ Σχολῇ και τῷ Τμήματι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τῆς Φιλοσοφικῆς, η καθ' ἐκάστην ἐπιτεινομένη ἀνάγκη τῆς καὶ τοῖς λεπτομεροῦς ἐρεύνης και ἀναπτύξεως υλίδων τῶν ἐν λόγῳ ἐπιστημῶν, ης ἐνεκα ἀρευκτος ἀποδοίνει τη δι' αὐτοὺς ἰδρυσις τοῖς καθεδρῶν.

Η Θεολογικὴ Σχολὴ, η ἐπιέρωται ἐμμέσως μὲν ἀλλ' οὐδὲν τοῖς ισχυρῶς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν θρησκευτικὴν και ἡθικὴν ἀγωγὴν, πρὸ ἑτῶν παρέστησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἴδρυσεως καθεδρῶν ἀρευκτῶν πρὸς τὴν ὄπωσιν ἀνελλιπῆ, τῶν θεολογικῶν σπουδῶν κατέρτιων. Τοιαύται εἰσὶν η τῆς ἀπολογητικῆς πατρολογίας και ιστορίας τῶν δογμάτων, ἐπέρα η τῆς διμιλητικῆς κατηγορίας, λειτουργικῆς, ποιμαντορικῆς και τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, και τοίτη η τῆς ἐρμηνευτικῆς και χριτικῆς και τῆς Εθνικῆς και γριτιανικῆς ἀρχαιολογίας.

Ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ χρεύει πρὸ ἑτῶν η ἐδρα τῶν Ησηγήσεων και τῆς Ιστορίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ νόμου, πρὸ καίρου δὲ

η αὐτὴ Σχολὴ προέτεινε τὸν διορισμὸν τοῦ ὑφρηγγητοῦ κ. Ν. Γουναράκη ὡς ἐκπόντου καθηγητοῦ τοῦ περιεκτικωτάτου μαθήματος τῆς Πλαουτολογίας και Δημοσιονομίας.

Ἐν τῇ φιλοσοφικῇ Σχολῇ τὰ κενὰ εἰσὶ πολλὰ και σπουδαῖα. Λι τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ιστορίας και τῆς Ιστορίας τῶν Φιλοσοφημάτων ἐδραι γηρεύουσιν ἀπὸ ἐπτά ἑτῶν, ἀπὸ δὲ ἡ τῆς Ιστορίας τῆς Αργαίας Καλιτεγγίας, και τοῦτο ἐν γάρᾳ, τὰς παριστησιν ἀπέραντου καλλιτεγγυκὸν μουσείου, ἐνθα πάντα τὰ ἔθνη ἐγκατολεύνται ἀδιαλείπτως περὶ τὴν λύσιν τῶν ἀπειραρίθμων ζητημάτων τῆς ἀπαραμήλλου ἀρχαίας τέχνης· η τῆς Βοτανικῆς ἀπὸ εἴς ἑτῶν. Τις δὲ οὐδεὶς ἀκούσει ἀνευ ἀπορίας, εἰτε ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν δὲν διδάσκεται· ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Πλανεπιστημάφ οὔτε τ. Αργαίολογίας, διπερ ἔστιν ο βίος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, οὔτε τ. Μυθολογίας αὐτῶν. Διὰ τῆς ἀποδοίνεως τοῦ κ. Ε. Καστόρηγ έγήρευε και τῇ ἔδρᾳ τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας.

Και τὰ ἐν τῇ Ιατρικῇ Σχολῇ γάσματα δὲν εἶναι οὔτε ὅλιγα, οὔτε μικρά. Απὸ πολλῶν ἑτῶν γηρεύει η ἐδρα τῆς Υγεινῆς, τοῦ σπουδαιωτάτου τούτου μέρους τῆς Ιατρικῆς ἐπιστήμης· πρὸ καίρου η Σχολὴ προέτεινεν ὡς καθηγητὴν τοῦ μαθήματος τὸν κ. Ιω. Βάρμεν, ἐπαγγαλαζούσα τρίς ἐν ὅχι και τετράκις τὴν πρότασιν. Απὸ τῆς ἀποδοίνεως τοῦ κ. Α. Γεωργαντῆ γηρεύει η ἐδρα τῆς Ιατροδικαστικῆς, και ὅμως πώς βοηθήσουσιν οι ιατροὶ τοὺς δικαστὰς ἀνευ τῆς γνώσεως αὐτῆς; διὸ και ἐξετάζονται περὶ ιατροδικαστικῆς, διπλας λάθισται τὴν ἀδειαν τοῦ ἐπάγγελμα αἵτινα. Πρὸ καίρου η Σχολὴ ὑπέμνησε τὴν βιλάτην, τὴν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τούτης προσγινομένην, συστήσασα διὰ τὴν ἐδραν ταύτην ως καθηγητὴν τὸν κ. Ι. Ιωάννου. Τὰ κενὰ ταῦτα δὲν εἰσὶ τὰ μόνα, διὰν ἀναφέρω δὲ τὰ λοιπὰ, διότι λεπτομερῆ περὶ αἵτινα ἰδίως ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ και Ιατρικῇ Σχολῇ ἐποιήσατο λόγον διξιότυμος προκάτογός μου, οὐδὲ πορτικὸν ἥμελεν εἰναι νὰ ἐπαναλάβω τοὺς λόγους, περὶ τῶν διδόμουσιν διερευτικά ἐμφιβολία.

Εἰ και ἐ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν δὲν τελέηται κατὰ τὸ λῆξα ἑτοῖς τούτο, ἐνεκρίθησαν υπὸ τοῦ Υπουργείου τῆς Δημοσίας πρι-

δεύτερως διὰ νὰ διδάξωσιν ὡς ὑφηγηταί, ὑποστάντες ἐπικυρώσεις ἐνώπιον τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τὴν νεοφυισμένην δοκιμασίαν, οἱ κύριοι Γεώργιος Τσερέπης ὡς ὑφηγητής τῆς γλωσσολογίας καὶ σανσκριτικῆς γλώσσης, ὁ Γ. Κρέμος ὡς ὑφηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας καὶ ὁ Ἀ. Γιάνναρης ὡς ὑφηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματολογίας.

Ἐκ τῶν πεντήκοντα ὅκτω ὑφηγητῶν ἔδιδαξαν κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος οἱ ἕξης εἰκοσι, ὑπερβαίνοντες κατὰ τρεῖς τοὺς ἐπὶ τοῦ προκατόχου μου διδάξαντας· εἰσὶ δὲ

- 1) Ὁ. Ἄ. Ρουμόπουλος, διδάξας ἀργανικὴν γημείαν.
- 2) Ἀ. λέξανδρος Τριάντης, μακευτικήν.
- 3) Εὐάγγελος Καλλιοπῆς, χειρουργικήν.
- 4) Ἰγράτιος Μοσχάκης, ἐκκλησιαστικὴν ἀγητορικήν, καὶ ἐιευθύνας ὅμιλητικὸν φροντιστήριον.
- 5) Ἀ. Καλλιθωκῆς, διδάξας ιατροδικαστικὴν καὶ ποικιλογίαν.
- 6) Π. Νατρίμος, τὰ περὶ τραυμάτων ἴδιας τῆς περιλήψης καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν.
- 7) Κ. Κεριαζίδης, τὰ περὶ τῶν κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν νόσων καὶ περὶ ἐκδοσιωτικῆς.
- 8) Κ. Δ. Χασιώτης, ἐπεχειρησεις μικροσκοπικὲς ἀσκήσεις ἐν τῷ ιστολογικῷ ἔργωντηριῳ.
- 9) Ξ. Λιόης, διστυχιωτικήν.
- 10) Κ. Ἐ. Νικολαΐδης, πειραματικὴν φυσιολογίαν μετ' ἀσκήσεων καὶ θεωρίαν τῆς γρήσεως τοῦ μικροσκοπίου.
- 11) Κ. Λιγενῆς, ἐπ' ὀλίγον μαιευτικήν.
- 12) Ν. Λαμπταδίδης, ὀλίγα μαθήματα εἰδικῆς νοσολογίας.
- 13) Κ. Τσάκωνας, γυναικολογίαν καὶ τὰ περὶ νόσων τῆς μήτρας.
- 14) Κ. Ιελλαπόργας, ἀρθραλμολογίαν.
- 15) Κ. Κορδένης, περὶ φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς ανθρώπων.
- 16) Κ. Εὐάγγελίδης, εἰσαγωγὴν εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ιστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας.

17) Ἡλ. Φιλιππακόπουλος, ἀνατομικὴν τῶν βλεφάρων καὶ περὶ τῶν νοσημάτων τοῦ ὄφθαλμου.

18) Ἅ. Κουτσουπιέλης, ιστορίαν τῆς φιλοσοφίας ἐν ἀργῇ τοῦ ἔτους, ἀναγκασθεὶς νὰ διακόψῃ τὰς ἀκροάσεις διὰ λόγους αὐδῶν θίγοντας τὴν διδακτικὴν ἥ γειτονα αὔτοιο ἀξιῶν.

19) Δ. Λημαρδής, ιστορίαν καὶ εἰσηγήσεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ καὶ τοῦ νῦν ισχύοντος δικαίου, ἔξακολουθῶν ἀδιακόπως τὰς πρὸ ἐπών ἀρξαμένας ἀκροάσεις.

20) Γ. Δέρβος, γριστιανικὴν γραμματολογίαν καὶ ἀρχαιολογίαν.

Πάτυχεστέρα κατὰ τὴν παρὸ τῆς ὑφηγεσίας προσδοκωμένην συνδρομὴν ἔξακολουθεῖ νὰ ἔγκει τὴν νομικὴν Σχολὴν, τυγχάντα συνδρομῆς παρ' ἐνὸς μόνου ἐκ τῶν δέκα νεωτέρων αὐτῆς μελῶν.

Διευθυντὴς τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου διωρίσθη ὁ καθηγητὴς κ. Ἰω. Πανταζίδης.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, λόγω συμπληρώσεως πενταετοῦς ἢ δεκαετοῦς θηρευσίας, ηγέρουν καὶ ἀποδοχαὶ τῶν καθηγητῶν Δ. Κόνσολα, Κωνστ. Ν. Κωνστ., Δ. Θεοφαγοπούλου, Σπ. Σρέτη, Μ. Χατζημιχάλη καὶ Ε. Ψαρᾶ.

Ἡ Νομικὴ Σχολὴ ἐπανέλαβε καὶ πάλιν τὴν πολλάκις γενομένην πρότασιν περὶ προαγωγῆς τοῦ κ. Ἰ. Εύταξία εἰς παχτικὸν καθηγητήν.

Π Εἰὰν συγγραφῶν ἐπιστημονικὴ ἔργασία τῶν καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου συνίσταται ἐπὶ τῆς ἐμῆς προτανείας εἰς τὰ ἕξης ἔργα·

- 1) Φυσιολογία, ὑπὸ Κ. Βευσάκη.
- 2) Ἀρχαὶ τῆς φιλοσοφίας καὶ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὴν Θεολογίαν, ὑπὸ Ν. Δαμαλᾶ.
- 3) Ἐκδοσίς συμπληρώματος τοῦ πέμπτου καὶ ἑβδόμου τόμου τῶν μετὰ θάνατον τοῦ Ἀ. Κοραζί εὑρεθέντων, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.
- 4) Περὶ συνικῶν μεταβολῶν ὃς πραγματεῖται, τρεῖς δὲ ἔτεραι περὶ νεοελληνικῆς γλώσσης ἐν ἀλλοδαποῖς περιοδικοῖς συγγράμμασι, ὑπὸ Γ. Ν. Χατζηδάκη.

- 5) Θεραπευτική, υπό Κωνστ. Π. Δηλιγιάνη.
- 6) Τὸ χρονικὸν τῆς α'. πεντηκονταετηρίδος τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ γυμνασιακὴ παιδαργική, υπό Ιω. Πανταζίδου.
- 7) Δευτέρα ἔκδοσις τῆς ἀπολογίας τοῦ Πλάτωνος μετὰ πλειστῶν κριτικῶν καὶ ἐρμηνευτικῶν παρατηρήσεων, υπό Γ. Μεστούτου.
- 8) Συνέχεια τῆς ιστορίας τῆς Εἰλλάδος καὶ διάδοροι πραγματεῖαι καὶ ίδιως μονογραφίαι περὶ ἀπογραφῆς τοῦ ναροῦ Μεθώνης ἐπὶ Βενετῶν, υπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σ. Λάρυπρου.
- 9) Μελέτη περὶ τῶν ἐν Ἰλλαζί μεταλλείων, ὀρυκτῶν καὶ ἄλλων, τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς ἀναλύσεως αὐτῶν μετὰ ιστορικῶν εἰδήσεων, υπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Μητσοπούλου, δημοτικεύεσσα γερμανιστὴ ἐν τῇ πολυτεχνικῇ ἑφημερίᾳ τοῦ Dingler, κατέχουσα τὰ φύλλαδια 11 — 13.
- 10) Διορθωτικὰ εἰς Εὐριπίδην, υπὸ Δ. Χ. Σεμιτέλου.
- 11) Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς θρησκείας, υπὸ Α. Δ. Κοριακοῦ.
- 12) Ἀγατοική τοῦ ἀνθρώπου, τόμ. Β'. υπὸ Α. Παπαϊωάννου.
- 13) Περὶ δυτισηπτικῆς θεραπείας τῶν πραυμάτων, υπὸ Π. Ιωάννου.
- 14) Περὶ διαφορικοῦ λογισμοῦ καὶ περὶ ζητημάτων τῆς θεωρητικῆς μηχανικῆς, υπὸ Ι. Ν. Χατζηδάκη.
- 15) Περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πανεπιστημίων, ἐπιστημονικῶν φροντιστηρίων κλπ. υπὸ Η. Ἀρεταίου.
- 16) Γαλλιστὶ συνεπαγμέναι πραγματεῖαι περὶ φυσικῆς, ἐν αἷς καὶ περὶ δύο ἀργάνων δημιουργικῆς, ἔρευρεθέντων υπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ ἐγκριμέντων υπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημόνων, υπὸ Δ. Σπρούμπου.
- 17) Ἡ τρίτη ἔκδοσις τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν τοῦ παρ' ἡμῖν ορατούτους ἀστικοῦ γόμου μετὰ διορθώσεων καὶ προσθηκῶν υπὲξιοι.
- 18) Ιστολογία φυσιολογική καὶ μικροσκοπική τέχνη, υπὸ Δ. Χασιώνου.

- 19) Δέյο πραγματεῖαι, ἢ μὲν περὶ τῶν μικροσκοπικῶν φαινομένων τῶν κυττάρων τοῦ παγκρέατος κατά τὴν Ἐκκρισιν, ἢ δὲ περὶ τῆς γρονικῆς πορείας τοῦ θλεκτρικοῦ βεύματος τῶν μυῶν, υπὸ Ρ. Νικολαΐδου.
- 20) Πήγασικα ἀνέκδοτον ἀττικὸν ἐπὶ ἀρχοντας Κύκλωνος, υπὸ Κ. Δ. Μυλωνᾶ.
- 21) Περὶ συφιλίδων τοῦ στόματος, υπὸ Α. Φωστόλυμου.
- 22) Θεραπεία τῶν νέσων τῶν νεφρῶν, τοῦ γριπτοῦ, τοῦ πνεύμονος, τοῦ σάρωγγος καὶ τοῦ λάρυγγος ἐκ τῆς κλινικῆς θεραπευτικῆς τοῦ Dujardin Beauvois, υπὸ Κ. Κυριαζίδου.
- 23) Ἐγγειρίδιον ζωολογίας, υπὸ Δ. Κουτσαρητοπούλου.
- 24) Πραγματεῖαι ἐν τῷ περιοδικῷ Γαληνός, υπὸ Τ. Χ. Βάκυζη.
- 25) Εργαγνεία τῶν Εὐαγγελίων, υπὸ Γ. Ι. Δέρβου.
- 26) Πραγματεῖαι περὶ στειρώσεως καὶ τῆς θεραπείας αἵτης, υπὸ Α. Ι. Κινδύνη.
- 27) Εξέλιξις τοῦ διεισιδεῖ Δικαίου, υπὸ Α. Φωντήρη.
- 28) Εμπειρικὴ ψυχολογία, υπὸ Γ. Μ. Βαζηγού.
- 29) Κλινικοὶ καὶ παιραρχικοὶ ἔρευναι περὶ τῶν γαλεπῶν ἐπακόλουθημάτων τῆς χρήσεως τοῦ σκαράνδρου, υπὸ Μ. Κασταρά.
- 30) Ιερόσυλοι τοῦ ἐν Πιστοί ιεροῦ, καὶ ιερὸς πόλεμος, ιστορικὰ ἐπανορθώματα τοῦ τρίτου τέμου Πολυζωΐου μετὰ διορθώσεων καὶ προσθηκῶν, υπὸ Γ. Η. Κρέμου.
- 31) Οινολογικὴ πραγματεῖαι. Τοῦ Roscoes Schorlemmer, ἐγγειρίδιο περὶ γηραιάς, μετάρρωστις. Περὶ γηραικῆς δυοματολογίας, υπὸ Ο. Α. Φουσοπούλου.
- 32) Περὶ κηλῶν καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν, υπὸ Ε. Καλλιοντζῆ.
- 33) Εναρκτήριος λόγος περὶ γυναικῶς ἐν τῇ εὐρυτέρῃ ιατρικῇ ἐννοίᾳ, υπὸ Σ. Τσάκωνα.
- 34) Περὶ νοσημάτων σοῦ στομάχου μέχρι τούτες τεύχη δύο, υπὸ Ε. Σπαθακοπούλου.

Δις ἔπειθησεν ἑρέσος τὸ Πανεπιστήμιον ἐπὶ τῇ ἀποδιάσει ἐνδε
μὲν ἐν ἐνεργείᾳ, ἔτερον δὲ πρώτῃ καθηγητοῦ. Ήερὶ τὰ σέλην τοῦ
μηνὸς Τουνίου ἀπεβίωσεν αἰφνῆς ἡ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας
καθηγητὴ κ. Εὐθύμιος Καστόρχης, πλήρης ζωῆς καὶ πνευμα-
τικῆς δυνάμεως. Οἱ μακαρίστης, λαβὼν τὰς πρώτας τῆς Ἑλλη-
νικῆς φιλολογίας γνώσεις ἐν τῷ τῆς Αἰγαίης Σχολείῳ, συνεπλή-
ρωσεν αὐτὰς ἐν Γερμανίᾳ, ἔνθι ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς
τε Λατινικῆς φιλολογίας καὶ τῆς Ἀργυρολογίας. Ἐπανελλών εἰς
τὴν πατρίδα, ὁρού ἐδίδαξε τὸ πρῶτον Λατινικὴν φιλολογίαν ἐν τῇ
Τικαρεῖῳ Σχολῇ, διωρίσθη βραβύτερον καθηγητῆς τοῦ αὐτοῦ
μαθήματος ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἔνθι ἐπὶ μακρὰν σειράν ἐτῶν
τριγωνίσθη τελεσφόρως τὸν ἀγώνα τῆς μεταδόσεως τῶν τῆς λα-
τινίδος γνώσεων. Ήπι τῇ στερήσει τοῦ συναδέλφου τούτου, κα-
ταλιπόντος κενὸν ἐυσαναπλήρωτον, ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπι-
στημίου ἐψήφισε τὰ ἐπὶ τοιαύτων περιστάσεων εἰθισμένα, κατ'
ἐντολὴν δὲ αὐτῆς ὁ καθηγητὴς τῆς Λατινικῆς φιλολογίας κ. Κ.
Πάσης ἀπῆγγειλε λόγου ἐπικήδειαν.

Τὴν 30 Τουνίου ἐγγόνισθη ἡ ἀποδίσιος τοῦ πρὸ ἐτῶν ἀπογω-
ρήσαντος τῆς θέσεως τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Νι-
κολάου Νικολαΐδου, οὗ ἔχετες τὸν τὸ τῆς διανοίας δόμανις, πα-
ράδοξος δὲ αἱ βιωτικαὶ περιπέτειαι καὶ αἱ δοκιμασίαι. Οἱ Νικολαΐ-
δης γεώταπος ἦτι, ἀριστεύσας ἐν διαγωνισμῷ, ἀπῆλθεν ώς ὑπότρο-
φος εἰς Γαλλίαν πρὸς τελειοτέραν παίδευσιν ἐν τῇ Μαθηματικῇ
καὶ ταῖς ουσικαῖς ἐπιστήμαις. Μετὰ τὸ πρῶτον ἔξαμηνον τῆς
ἐν τῇ Πολυτεχνικῇ Σχολῇ φοιτήσεως ἐπέληφε, τοὺς πάντας ἐκ-
πλήξας, νὰ προσέλθῃ εἰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις καὶ ἔλαβε τὸ
οἰκεῖον δίπλωμα. Καταταγμέτις εἰς τὴν Σχολὴν τῶν γεφυρο-
ποιῶν ἔμεινεν ἐν αὐτῇ ἐν μόνον ἔτοις, θίστι περιεπλάκη εἰς ἐπι-
στημονικὰς διενέξεις πρὸς τὸν καθηγητὴν τῆς μηχανικῆς Βράχη,
ἐπιγειρήσας δὲ ἐν ταῖς ἐξετάσεσι λύσεις διαφέρουσις τῶν ὑπὸ τοῦ
καθηγητοῦ διδαχθεισῶν ἐπέσυρε τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ. Ηγγε-
ραῖς ἐπειτα εἰς τὴν Σχολὴν τῶν ἐπιστημῶν προσῆλθε μετ' οὐ
πολὺ εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις. Η φέμη αὐτοῦ τοσοῦτον

διεδόθη μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων τῷοι κλάδου τούτου, ὅστε εἰς
τὰς ἐξετάσεις πολὺ παρίστατο πλήθιος· ὁ νέος "Ἑλλην" ἔργασο
λόγων προβλήματα ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἀλλ' αἰφνῆς ἔστη πρὸ αὐτοῦ
σιωπῶν καὶ οὐδὲν πράττων πρὸς ἔξακολούθησιν τῆς λύσεως. Μετὰ
παρέλευσιν δὲ, 10, 115 λεπτῶν, καὶ ἀπόντες γῆραινοι, ἡ πρό-
πορος τῶν ἐξετάσεων κ. Βερτράν, εἶπε· «Κύριε, δὲν γραπορούμεν
νὰ περιμένωμεν πλειότερον» ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ λύσῃς τὸ πρό-
βλημα, ἀποσύρθητε· ὁ νέος τότε στραφεῖς πρὸς τὸν κ. Βερτράν
ἀπῆγντης μειζιῶν «δύναμιν νὰ προχωρήσω, ἀλλὰ ταύτην τὴν
στιγμὴν εὔρον ἄλλην πολλῷ ἀπλουστέραν λύσιν τοῦ διθέντος
προβλήματος, θέλετε δὲ συναρπαγῆσαι καὶ ὥρες αὐτό». Καὶ
ἀμέσως ἀποχείρων έστι εἴης γράψει προβάθινες τάχιστα εἰς τὴν
λύσιν τοῦ προβλήματος διὰ νέας θλίψης μενόδου. Υποθέτει τις
τὴν ἔκπληξιν τῶν παρεστώτων καὶ τὰς χειροκροτήσεις τοῦ πλή-
τος πολὺ ἐπιστημόνων σύτο τῷ ἀπενεμίχη, δύσαντος ἡ βαθύτας
τοῦ διδάκτορος τῶν ἐπιστημῶν, βαθύτας πανιώντας διδόμενος
καὶ μάλιστα εἰς ἄλλοδα πούς.

"Ἐν τῇ ἔκκριτει τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου διώχησε τὸ
174 τάγμα τῆς Βελλεολητῆς. Η Κυβέρνησις τῆς Ἑλληνικῆς ἀμβ-
υλῆς παρεκάλεσε αὐτὸν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Κάλλιερ νὰ κατα-
ταχθῇ εἰς τὸν παχτικὸν στρατὸν, προσφέρουσα αὐτῷ βαθύταν ἀνώ-
ταχθῆντα τοῦτο· έταν δὲ οἱ Παρίσιοι παρεδόθησαν
καὶ ἐπαυσεν ὁ πόλεμος, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἔνθι
καὶ ἀρχὰς ἐτράπη, εἰς τὸ στρατιωτικὸν σάδιον, βραβύτερον δὲ
παραιτήθεις τοῦ βαθύτασθι αὐτοῦ διωρίσθη καθηγητὴς τῶν μαθη-
ματικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, δημοσιεύων τυγχρόνως γαλλιστὶ
σειράν ὑπεντυμάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «'Ανάλεκτα», μεγάλως ἐκτι-
μηθέντα ὑπὸ τῶν εἰδημόνων. Βραβύτερον μετέσγε καὶ ἄλλων πο-
λεμικῶν ἀγώνων διαχειρόντων τὸ "Ἑλληνικὸν" Εἴλιος πολλῷ
πλειότερον τῆς ἐν τῇ Δύσει μεταξύ πολεμίων ἐλνόν πάλης, ἀλλ'
ἐπὶ τέλους νεαρής ταχείας διαχειρῶς ἀπεγίρησε τοῦ Πανεπιστημίου. Οἱ
γνωρίσαντες τὸν ἄνδρα καὶ δυνάμενοι νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς ἐπιστη-
μονικὰς αὐτοῦ ἐργασίας βεβαιοῦστον ἦτι ἐκ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ

νοσήματος ἀπωλέσθη ἀνὴρ δαιμόνιος καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ἀγῶνι ἀθλητῆς πανίσχυρος.

Περὶ τῆς ἐν τῷ ἴδρυματι τούτῳ διδασκαλίας καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐπιστημονικῆς ἐν γένει δράσεως ἐξρήθησαν πολλά, καὶ ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἐν τῷ πέρισυ ἔνταῦθα ἀπαγγελθέντι ἐναρκτηρίῳ λόγῳ κυρίως περὶ τοῦ θέματος πούτου ἐπραγματεύθην, ώστε μάταιον νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτὸν, ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν προειστάχειν την 'Αργήν νὰ πληρώσῃ τινὰς τούλαγματον τῶν ὑποδειχθεισῶν αὐτῇ ἀναγκῶν, τὰς μᾶλλον ἀναποδράστους, ὅπως μὴ προίστως τοῦ γέροντος ἔργωντο, ἀλλαζόποις ὑμνουμένη αὕτη πηγὴ πάσης ἐν τῇ μεταμόρφωσι τοῦ λόγου. Εὔρωπη καὶ Μικρασίκη ἐπιστημονικῆς ζωῆς καὶ δραστηριότητος.

"Ο, τι καὶ ἐν εἴπερ τις μεριμνούρων περὶ τοῦ ἀπελοῦς καὶ γατακτικοῦ τῆς ἐνταῦθα διδασκαλίας, τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, κτητάρμενον ἥδη τὴν τε ἔξιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῆς μεταδόσεως τῶν γνώσεων, πλήρως τὸν σκοπὸν ἐφ' ἓντολήν. Ἀλλὰ τί γνωστοι, δισεις οἱ ἐν τῇ πληρώσει τοῦ κατηχούσας, πρὸς μυρίας δυσχερεῖας πολλαῖσιν τε, ὑποκύψωσιν εἰς τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου. Ἡ φιλόσοφην εἰς ἡλικίαν, καὶ τὴν ἀναγκασθεῖσαν ν' ἀναβαίνωσι σπανιότερον τὰς σίκειας ἔδρας ἦ καὶ νὰ καταλίπωσιν αὐτάς; Τὸν καθηγητὴν δὲν δημιουργεῖ τὸ Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ. Ὁ πολυμαθέστατος καὶ κράτιστος ἐν ἡ ἀφοσιώθη ἐπιστήμη δύναται νὰ ἦ κάκιστος καθηγητῆς, ἀνοίγων καὶ ἐκάτηγρην ἀκρόασιν κρουνούς ποικίλων καὶ πρὸς τὸ ἀκροστήριον πάντως δυσαναλόγων γνώσεων, ὃς' οὓς οἱ ἀτυχεῖς ἀκροσταῖς εὐδὲν ἔλλοι αἰσθάνονται ἡ θαυμασμὸν ἐν τῷ δρμητικῷ καὶ ὄγκῳ δεινού τῆς σοφίας. ἐν ᾧ κινδυνεύεισιν ν' ἀποπνιγθεῖσιν ἀνάπολιν δὲ καὶ ὁ μετριότατος τὰς τε γνώσεις καὶ τὴν εὐδούτην, ἐάν κέντηται τὸ διώρον τῆς σοφίας καὶ μετὰ γάριτος καὶ λόγικῆς συναρτεῖσας μεταδόσεως τῶν μετρίων αὐτοῦ γνώσεων, ἀναπτύξει δὲ αὐτὸν διὰ συνεγροῦς ἀσκήσεως, θέλει ἀφεύκτως καταστήσῃ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἐπαγιωγὴν καὶ τελεσφόρον. Ήγεινεν ἡ χιάρη ἡ ἀρευκτος, διποτις διοριζόμενος δοκιμασθῆ,

διὸ τῆς ἐφ' ικανὸν ἀσκήσεως, ἐὰν ἔχῃ τὴν πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο δεξιότηταν τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον, ὅπου ὑπάρχουσι πλείσια διαφέρουν ἐκτάσεως καὶ σπουδαιότητος. Η ανεπιστήμια, καὶ ὅπου οἱ διεριζόμενοι στρατολογούνται οὐ μόνον ἐκ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ Η ανεπιστημίῳ δόντων δειγματα διδακτικῆς ικανότητος διηγηγητῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τοῦ αὐτοῦ Η Εθνους οὐκ ὁλιγων Πανεπιστημίων.

Τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἀποχωρούντων καθηγητῶν εἶναι τὸ σπουδαιότατον πάντων τῶν δρώντων τὸ ημέτερον Η ανεπιστημίων, διὸ τοῦτο δὲ κατὰ τὴν πεντήκονταετηρίδα αὐτοῦ Η πρύτανις, οἱ περὶ πολλῶν μεριμνήσας μετὰ συνέσεως καὶ εύθυκρισίας, προσεπάθησε νὰ εὕρῃ τρόπον λύσεως. Λόρος παρ' ἡμῖν, διὰ τὴν Ἑλλειψίην πλειόνων κέντρων ἐπιστημονικῆς δράσεως καὶ τὴν κακὴν μοίρᾳ ἀργίαν τοῦ θετυμοῦ τῶν ἐκτάκτων καθηγητῶν, τὴν πρὸς τακτικὴν καθηγεσίαν παρασκευὴ δύναται νὰ γείνη μόνον διὰ τῆς ὑφηγεσίας, οἱ πρὸ μικροῦ μημονεύσεις προκάτοχος ἔμοιν ἐπεκαλέσθη, ὡς εἰκός, πρὸ πάντων τὴν συνδρομὴν τῆς διάδοσης τῶν ὑφηγητῶν, ἐπως συνητεῖση μετ' αὐτῶν τὰ τε αἵτια τοῦ παρ' ἡμῖν μαρτυροῦ τῆς ὑφηγεσίας καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας. Ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν ἡ ἀπόπειρα, διότι ἐκ τῶν σάτε πεντήκοντα δεκτὸν ὑφηγητῶν ἐπτά φαίνονται ἀποδεξάμενοι τὴν πρόσκλησιν, συνέταξαν δὲ καὶ ἐκθεσιν δημοσιευθεῖσαν μετὰ τῆς πρύτανικῆς λογοθεσίας ἔξηγούσαν τοὺς τε λόγους τῆς φιλοσεως καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας.

Δέν θέλω μακρύνει τὸν λόγον ἀργούμενος τὰ προταθέντα, ὅλιγα δέρματα ὁφεῖλον νὰ εἴπω περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἀντικειμένου. Κατ' ἐμὲ ἡ ἀναβίωσις τῆς ὑφηγεσίας, τῆς θέλει ἐμφυσήσει νέαν ζωὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ ἔμιλλον ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ ἀγώνι, ἥρτηται ἀπὸ τῆς βουλήσεως τῶν ὑφηγητῶν καὶ τῆς ἴδρυσεως ἔδρῶν ἐκτάκτου καθηγεσίας. Ήλας αὐλάδος τῆς ἐπιστήμης ἔχει πολλὰ καὶ ποικίλα θέματα, ὡς ἡ λεπτομερής ἐξήγησις παρέγει μέγα διαφέρον, γνωμένη δὲ μετὰ δεξιότητος καὶ εύθυκρισίας προσελκύει πάντα ἀκροστήγη τὰ θέματα ταῦτα ἀδύ-

νατον νὰ πραγματευθῇ ἐ τακτικὸς καθηγητῆς ἐν τῇ λεπτομε-
ρείᾳ, η̄σις καθίστησιν αὐτὰ ἐπαγωγὴ, ὥστε ἡ τοῦ θρηγητοῦ δι-
δασκαλία οὐδέλλως λαγισθήσεται ἐπανάληψις τῶν τοῦ καθηγητοῦ
ἀκροάσεων. Ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου μαθήματος ἡ ὑπὲ τοῦ θρηγη-
τοῦ παράδοσις γινεμένη ὑπὸ ἔχοντος ἡ ἐιὰ τῆς ἀσκήσεως κτη-
σαμένου τὸ δῶρον τοῦ καλοῦ καὶ εὐκρινοῦ λόγου εἶναι ἀδύνα-
τον νὰ μὴ προσελκύσῃ ἀκροατές. Τούρχουσι μαθήματα, ἢν ἀλ-
λαχοῦ οὐδεὶς τῶν φοιτητῶν ἀκροατᾷς ἀπαξί μόνον. Πότεν δὲ
χρόνον οἰκονομεῖ ἡ ἡμιλητής, ἀκροώμενος τοῦ αὐτοῦ μακροῦ μα-
θήματος δίς καὶ παρὰ διαφόρων διδασκόντων. Πόσον δὲ βαθύτερα
εἶναι ἡ ἐντύπωσις τῆς ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις ἐξηγουμένης ἐπι-
στημονικῆς ἀληθείας!

Ἄλλ' ἀνάγκη χαρτερίας, μὴ ἐλαττουμένης ἐκ τῶν δυσκολιῶν
εἴτε περὶ τὸν χῶρον, εἴτε περὶ τὸν χρόνον, εἴτε περὶ τὸν μικρὸν
ἀριθμὸν τῶν ἀκροατῶν. Δύσκολον νὰ ὑποτελῇ διὶ ἐκ τῶν τρισγι-
λίων περίπου φοιτητῶν οὐτε τὸ δέκατον πέμπτον ἡλιθεν ἐνταῦθα
ἢ ἔρωτος πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ποθεὸν νὰ μάθῃ ὅσον ἔνεστιν ἀκρι-
βῶς τὸν τρόπον τῆς περαιτέρῳ ἔρευνης καὶ ἀκριβώσεως τῶν ἐπι-
στημονικῶν θεμάτων. Ιδοὺ ἀριθμός τις νέων, οἵτινες σπεύσουσι
καὶ εἰς τῶν θρηγητῶν τὰ ἀκροατήρια. Καὶ ὁ ἐλάχιστος δὲ ἀριθ-
μὸς τῶν ἀκροατῶν ἀρκεῖ, διὰς ἡ ἴκανότης τοῦ διδάσκοντος ἀπο-
θῆ γραστή, περιποιοῦσα αὐτῷ ὄνομα καλὸν, διὰς ἔσται τὸ ἀσφα-
λέστερον βοήθημα εἰς προσγωγήν. Υπῆρχον ἐν Ἐιδελέργῃ ἡ
θρηγηταὶ ἀλλὰ καθηγηταὶ, κεκτημένοι καὶ ἔνομα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ,
ἔχοντες μόνον 6 — 7 ἀκροατὰς τοῦ Πανδέκτου, ὃν μεταξὺ τῶν
καὶ ὁ νῦν ἀποχωρῶν τῆς Πρυτανείας.

Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀρκοῦσιν, διὰς ἀνορθωθῆ ἡ διὰ τὴν τακτι-
κὴν καθηγεσίαν παρασκευή, τῶν νέων προμάχων τῆς ἐπιστῆμο-
νικῆς ἀληθείας· ἀνάγκη νὰ εἰσχθῇ ὁ καλῶς νενοημένος θεσμὸς
τῆς ἐκτάκτου καθηγεσίας. Ἀλλαχοῦ ἐν Πανεπιστημίοις, ὃν οἱ
φοιτητοὶ δὲν ἀνέρχονται εἰς τὸ πέμπτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμετέ-
ρων, παρὰ τῷ τακτικῷ καθηγητῇ τῶν σπουδαιοτερων μαθημάτων
ἐκάστης Σγαλῆς ὑπάρχει εἰς ἐκτάκτος καθηγητής. Εἰργον αὐτοῦ,

ἀποτελοῦντος τὸν πρώτον σταθμὸν τῆς προόδου τῶν θρηγητῶν,
εἶναι νὰ παραδίδῃ, διὸ ἐγένετος ἐλάχιτρον τὴν σειρὰν τοῦ
μαθήματος τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ, τούλαχιστον τὰ σπουδαίο-
τερα αὐτοῦ μέρη καὶ νὶ ἀναπληροῖ αὐτὸν ἐκ διωρχῶν ὀπωτοῦν αι-
τίων κωλυόμενον κατά τε τὰς παραδίδεις καὶ τὰς ἐξετάσεις· τὴν
ἡμέραν, καθ' ᾧ οἱ μὲν νέοι θεράποντες τῆς ἐπιστήμης ἀποφα-
σίσωσι στεφάνους νὰ μὴ καταλίπωσιν ἀργεῖσας πεσαύτας εὐγε-
νεῖς δυνάμεις, ἡ δὲ Κυδέρηνης πεισθῆ ὅτι τὸ μόνον ἐν τῇ μεσημ-
βρινοανατολικῇ Εύρωπῃ Πανεπιστήμιον, τὸ ἀριθμοῦ περίπου
τρεῖς χιλιάδας φοιτητῶν, δέον νὰ ἐνισχυθῇ διὰ τοῦ ὑποδειγμέν-
τος μέσου, τὴν ἡμέραν ἐκείνην θέλει παραχθῆ νέα ζωὴ ἐνταῦθα.

Ἐπερον μέσον παραγωγῆς ὀριμωτέρων καρπῶν τοῦ πνευμα-
τικοῦ τούτου φυτορίου εἶναι ἡ μεταρρύθμισις τῆς τῶν ἀποφον-
τῶν δοκιμασίας. — Κατὰ τὴν κοινὴν τῶν ἀρμοδίων συνεί-
δησιν, διῶς διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς ἐν τοῖς Πυρηναίοις παιδεύσεως καὶ
τὸ ἐτι ἀτελέστερον τῆς ἐν αὐτοῖς δοκιμασίας οἱ ἀπολυόμενοι
αὐτῶν ἔρχονται ἐνταῦθα ἀπαράσκευοι πρὸς τὴν ἀνωτέραν παι-
δεύσιν καὶ διὰ τοῦτο ἀτελῶς ἐξ αὐτῆς ὀφελοῦνται, οὕτω καὶ οἱ
ἐντεῦθεν ἀποφοιτοῦντες, διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς δοκιμασίας, προσέργυν-
ται εἰς αὐτὴν ἀπαράσκευοι, ἀποκομίζοντες ἀλάχιστα ἐρδία τὸ
τῇ πρακτικῇ ἐνασκῆται τῆς ἐπιστήμης ἡ τῇ περαιτέρῳ αὐτῆς
καλλιεργείᾳ· πρόδηλον δὲ πόσου ἐντεῦθεν ζημιούμενα πάντες.

Κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐξητάσθησαν ἐν τῇ Θεολο-
γικῇ Σχολῇ 6, ἐν τῇ Νομικῇ 230, ἐν τῇ Τατρικῇ 150, ἐν τῇ
Φιλοσοφικῇ 42 καὶ ἐν τῷ Φαρμακευτικῷ Σχολείῳ 11. Εἰς διδα-
σκαλικής ἐξετάσεις ὑπεβλήθησαν 20, εἰς δὲ τὰς πρακτικὰς τὸν
ιατρὸν 68.

Ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ ἡρίστευσεν εἰς, τοῦ Βαθμοῦ καλῶς
ἔτυχεν ὡσαύτως εἰς, 3 ἐγένοντο τελειοδίδακτοι, καὶ εἰς ἀπερ-
βίσθη. Ἐν τῇ Νομικῇ ἡρίστευσεν εἰς ἐκ τῶν 230, 27 ἀπήγη-
σαν λίαν καλῶς, 111 καλῶς καὶ 71 μετρίως, ἀπορρίφθησαν
μόνον 11. Σημειωτέον ἔμεινε τὸ «μετρίως» τούλαχιστον ἐν
τῇ Νομικῇ Σχολῇ, ἐννοεῖται ἐν τῷ κατωτάτῳ αὐτοῦ βαθμῷ διότου

μετά κόπου διακρίνεται όπό τού έπομένου αὐτῷ δυστωνύμου γειτονος. Έν τῇ Ἰατρικῇ ἡρίστευσαν 12, λίγη καλῶς ἀπήντησαν 74, καλῶς 52 καὶ 12 ἀπεξέριθησαν, τούθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ καρποὶ τῆς Ἰατρικῆς Σγολῆς εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι τῶν στῆς νομικῆς, ὥστε ἡ κοινωνία των δύναται μετὰ μεῖζονος ἀσφαλείας νὰ ἐπαναπτυχθῇ κατὰ τὴν σωματικὴν εὐεξίαν εἰς τοὺς ἀπαδοὺς τοῦ Ἱπποκράτους, ἢ κατὰ τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην εἰς τοὺς σῆς Θέμιδος. Έν τῇ Φιλοσοφικῇ τέλος Σγολῆς 7 ἡρίστευσαν, 11 ἀπήντησαν λίγη καλῶς. Τὸ ἔγενοντο τελειοδίδακτοι καὶ εἰς ἀπερίφιλη. — 'Αλλ' ἡ κοινὴ συνείδησις εἶναι ὅτι εἰς τοὺς διδομένους βεβιμούς ἐπιστρὰ κατὰ πολὺ αἰσθηματά δίξιον πάστης μὲν τιμῆς ἀλλὰ δυστυμβίζαστον πρὸς τὰς ἀξιώσεις τοῦ αὐτηροῦ δικαίου, καὶ τούτῳ ὡς ἐκ τῆς συγχροτήσεως τῶν ἔξεταστικῶν ἐπιτροπῶν, ἐν αἷς κατὰ τὸν πλειστὸν τῆς ἔξετάσεως γρόνον πολλάκις ἀποστάζουσι πολὺ πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν μελῶν, ἐνῷ ἀρευκτοῖς εἶναι πάντων αὐτῶν ἡ ψῆφος περὶ ἔκάστου μαθήματος. Αἴτια τοῦ κακοῦ εἶναι τὸ παρ' ἡμῖν κρατοῦν σκληρὸν δέγμα, τὸ πᾶσα ἔργατον, ἡ πνευματικὴ μάλιστα, δταν πρόκηται νὰ ὑπηρετηθῇ ἡ ἀτυχῆς πολιτεία, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀμοιβηται προστράγως. Τὰς ἔξεταθεσὶ 230 φοιτηταὶ ἔν τε τῇ Ἑγγράφῳ, ἀν ἐτηρεῖτο ὁ νόμος, καὶ τῇ προφορικῇ δοκιμασίᾳ, ἀπαιτούσαις πρετερῶν ὥρας δι' ἔκαστον καθηγητήν, οὗτος ἀνάγκη νὰ ἀναλώσῃ ἔξακοσίας ἐννενήκοντα ὥρας ἔργασίας κατ' ἕτος, καὶ τούτῳ ἐνῷ, ὡς πολλάκις ἐρρήμη, ἀναγκάζεται δπως ὑπάρξῃ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς ἄλλας ἔργασίας ἔκτος τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰ ἀδύνατα οὐδεὶς ὑποχρεοῦται, αἱ ἔξετάσεις διεξάγονται καταβαλλομένου μετὰ μεγίστης φειδοῦς τοῦ δι' αὐτὰς γρόνου, τὰ δ' ἐντεθεῖται μειονεκτήματα ἔρειλκυσσαν πρὸκαιροῦ τὴν προσαγγήν καὶ τοῦ Ὑπουργεῖου τῆς Δημοσίας Παιδεύσεως, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1887 ἐφέστησε τὴν περὶ τούτου γνώμην τῶν Σγολῶν. Αὕται, ίδιως αἱ πολυπληθέστεραι, ἐπελήρημογραφαν τοῦ ζητημάτος, ὑποβαλλοῦσαι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεων αὐτῶν, εἴς οἱ προσδοκᾶται ἡ θεραπεία.

Περὶ τῶν κανονισμῶν τούτων μακρὸν ἐποιήσατο λόγον ὁ ἐπὶ τῆς πεντηκονταετηρίδος Πρύτανης, ὃστε μάταιον νὰ ἐπαναλάβω τὰ αὐτὰ ἐνταῦθα. "Ἄξιον δημος μνεῖσας εἶναι, διὰ ἐκάπερος τῶν ἀργανισμῶν τωνίζει ιδίως τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπ' ἀργῆς μέχρι τέλους τῆς ἔξετάσεως παρουσίας τῶν ἔξεταστον, ὅριζει δὲ καὶ Ἑγγραφού δοκιμασίαν ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐπιτήρησιν καθηγητοῦ, ὅπερ ἐστὶ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἀναρτῶσι καὶ Σγολαὶ ἀπὸ τῆς σπουδαίας ἐπαστεως τῆς ἔργασίας τῶν καθηγητῶν, συνάμα δημοσίων ὥρισαν καὶ ἀπωσοῦν εὑπρεπῆ ἀμοιβήν τῆς ἔκτάστου καὶ ἀνιαρᾶς ταύτης ἔργασίας. Ήλπίζω δὲ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν θέλει ἐπὶ πλέον ἀνεγκαθῆ τὴν νῦν ἀνθρακῶν κατάστασιν τῆς δοκιμασίας, τῆς, ὡς ἐρήμη, δὲν συντελεῖ ὅλιγον εἰς τὸ ἔλλιπτες τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παρ' ἡμῖν διοικήσης παιδεύσεως.

Περὶ τῶν παραρτημάτων τοῦ Πανεπιστημίου, περὶ ὧν λεπτομέρεις πληροφορίας περιέχουσιν αἱ μετὰ τῆς παρούσας λογοδοσίας δημοσιεύμεναι ἐκθέσεις τῶν οἰκείων ἀργηγῶν, ὅλης θέλω εἶπει καὶ ταῦτα περὶ τῶν ἀρτίων ἰδρυθέντων.

Τὰ Φαρμακευτικὸν καὶ τὸ Φυσιολογικὸν Ἐργαστήριον καὶ τὸ 'Ανατομεῖον, συντελεσθέντα χάρις εἰς τὸν ἀκατάθλητον ζῆλον τοῦ ἐπὶ τῆς πεντηκονταετηρίδος προκατόχου μου κ. Γ. Καραμήτα, λειτουργοῦσι κανονικῶς, θεραπεύοντα ἐκ τῶν ἐνόντων τινὰς τούλαχιστον ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἀναγκῶν τῆς Ἰατρικῆς Σγολῆς, ἡ δὲ φιλοτιμία καὶ ἡ εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν ἀρσείωσις τῶν κ. Λ. Ηλαπανάνου, Γεωργίου Κρίου καὶ Γ. Νικολαΐδου, ἀρευκτοῖς εὐλόγως τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐκ τῶν ἰδρυμάτων τούτων ἀριστομένων τὴν ἀρευκτοῖς συμπλήρωσιν τῆς παιδεύσεως αὐτῶν. Ίδιως δέσσον νὰ εξάρωμεν τὴν φιλοτιμίαν τοῦ καθηγητοῦ τῆς 'Ανατομίας, έστις εἰς τὰς ἐν τῷ προγράμματι ὥρας προσέθυγε καὶ 3 ἔτερας καθ' εἰδομάδα, ὅπως περιτάσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους τὴν θεραπείαν 'Ανατομικήν.

Καὶ τὸ 'Ανθρωπολογικὸν Ἐργαστήριον, καίτοι στερούμενον τῆς μάλιστα ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ συστάσεως ἀναγκαῖς δικτύος ἀνιαρήψεως, διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου κ. Κλ. Στεφανού.

φένου, ἀπειδαίνει καθ' ἐκάστην πληρέστερον. Τὸ Χρυσεῖον, οὗ ὁ θεμέλιος λίθος ἐπέιθη ὑπὸ τοῦ ἔμμεσου ἔμοι προκατόχου κ. τ. Καρχηδόνα, ἐπερατώθη κατὰ τὸ λῆξον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος καὶ ἀπέβη, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εἰδημόνων, τον οὖν τε ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀνάγκας, δις πρόκειται νὰ θεραπεύσῃ. Ἀφηγοῦμαι τὸ γεγονός ὡς τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Ηρυτανείας συντελεσθέντων μηδέδηλως ἐννοῦν, διὶ ἐστω καὶ κατ' ἐλάχιστον συνέπραξα εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτοῦ. Λότη δρεῖται πρωτίστως εἰς τὴν διαφιλή γρηγορικὴν χορηγίαν τοῦ Πανεπιστημίου, ἅμα δὲ καὶ εἰς τὸν ἀκαδέμητον ζῆλον τοῦ συναδέλφου κ. Χρηστομάνου, ὃ βορθόν καὶ ἐνιστεῖ ἀναγκαῖον μετριαστὴν σῆς πρὸς τὸν τὸ ἐντελές δικῆς αὐτοῦ ἐταξεῖ πολλάκις τῇ Ἀκαδημαϊκῇ Σύγκλητος τὸν πεπειραμένον καὶ ἀδάρμαστον αὐτοῦ διατάξαντα τῶν ἀλγθῶν τοῦ Πανεπιστημίου συμβερόντων ἔτερον συνάδελφον κ. Θ. Λαρετατόν.

Ἡ πρὸς κατάρτισιν τῶν ἀνωτέρω ἴδρυμάτων διπλάνη ἀκαδύρη ἐκ τῶν προσόντων τοῦ Πανεπιστημίου, μὴ γενναίης γρήσεως τοῦ κατὰ τὸν προύπολογισμὸν ἐγκριθέντος δανείου.

Μετὰ τὴν περάτωσιν αὐτῶν δύο ἔτι ἀνάγκαιοι υπάρχουσι σπουδαιοί καὶ κατεπείγουσκι, διόθες λόγους διὲ μακρών ἐξήγησε περίπου ὁ ρέκτης καὶ ὑπὲρ παντὸς γενναίου σκοποῦ κατάμεστος ἐνθουσιασμοῦ προκάτογός μου τῇ ἴδρυσις εἰδικοῦ καὶ ἀπωστοῦν καλῶς συγκεκριτυμένου Μαιευτηρίου, καὶ ὁ εὑρυθμότερος δργανισμὸς τοῦ νῦν Δημοτικοῦ Νοσοκομείου πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν αὐτῷ κλινικῆς διδασκαλίας, ἐγειρομένου ἀλλαγοῦ καὶ διευτέρου Δημοτικοῦ πρὸς νοσηλείαν ἴδρυματος. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης νῦν, διε ἀπηλλάγημεν τῆς περαιτέρω βαρείας διπλάνης τῆς ἐγέρσεως τοῦ Χρυσείου, ἐλπίζω διὲ θέλει φροντίσει ὁ ἄμας διάδοχος. Ήερὶ δὲ τοῦ Νοσοκομείου ἡ διεκδομέται καὶ ἀπωστοῦν ἐπιτακτίσας εἶμη, διὶ τὸ κτίριον αὐτοῦ ἐκποιηθέται, διπλας ὁ χώρος γρηγοριμένης εἰς ἄλλους σκοπούς, τὸ δὲ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον ἴδρυθεται ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἡ οἵμη, λέγω, αὕτη προειδετεῖν ἐν τῇ Συγκλήτῳ ἐπανειλημμένην ταξίδησιν περὶ τοῦ ἀπειλουμέ-

νου τούτου μέτρου. Ἐν αὐτῇ διηγέρησαν αἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ἀντιστρατεύεται οὐ μόνον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ σπουδαιοτέρου κλάδου τῆς Ἱατρικῆς ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἴδρυσεως παντὸς Νοσοκομείου· τοὺς λόγους τούτους, ἀναπτυγχέντας ἐν τῇ Συγκλήτῳ ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ συνεδριαζόντων διατέμων μελῶν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, συνώψισεν ἐν τῇ σελευταίᾳ συζητήσει τὴν συγκλητικὸς κ. τ. Καρχηδόνας, ἐπαναλαμβάνω δὲ αὐτοὺς ἐνταῦθα, διπλας γρηγοριμένων εἰς ἐμπέδωσιν δροῦς περὶ τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου κρίσεως.

Δύο κυρίως λόγοι φέρονται, εἴπεν ὁ σοφὸς συνάδελφος, ὑπὲρ τῆς ἐκτὸς τῆς πόλεως μεταφορῆς τοῦ Νοσοκομείου· πρῶτον μὲν διὶ εἶναι ἐπιθλαβής εἰς τὴν ὄγειαν τῶν περιοίκων καὶ τῆς πόλεως κατόλου, διεύτερον διὲ δὲν ἐπαρκεῖ πλέον εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τοσούτου αὐξηθέντος πληθυσμοῦ. Ὁ πρῶτος εἶναι πάντως ἀγνοόστατος. Τὸ Νοσοκομεῖον οὔτε εἰς τὴν ὄγειαν τῶν περιοίκων εἶναι ἐπιθλαβής, οὔτε εἰς τὴν τῆς πόλεως κατόλου. Οἱ ιατροὶ γινώσκουσιν, διὶ ἐπὶ τῶν ἐν Αθήναις ἐπιθημιῶν κατὰ τὴν περὶ τὸ Νοσοκομεῖον συνειχίαν δὲν παρετρέψοντο πλέονα τῇ ἀλλαγῇ κρούσματα. λ. γ. ἐπὶ τοῦ ἐξανθρακικοῦ τύρου καὶ ἄλλων ἐπιθημιῶν. Καὶ ἀλλαγοῦ τὰ ἐντὸς τῆς πόλεως πάκαια Νοσοκομεῖα, οὐ μόνον διατυρρυνται ἀλλὰ καὶ ἀνακατιζούνται διὰ μεγάλων διαπλων. Καὶ νέα δὲ Νοσοκομεῖα ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ κατὰ τὰς κεντρικωτέρας μάλιστα συνοικίας σικαδομεῖνται ως ἐν Κερολίνῳ καὶ ἐν Ἀλλήῃ. Βεβαίως δὲν ἡ ἀλλαγιστος ὁόθεος βλάβης ἐκ τῶν Νοσοκομείων ἔκεινων ὑπῆρχε, οὐδὲ μετεφέροντο καὶ ἐκεῖ μακρὰν τῶν πόλεων, πάντως δὲ νέα δὲν οὐδὲ φρεσσομεντο ἐντὸς αὐτῶν. Παρ' ἥμιν δὲ φύεται καὶ ἄλλος κίνδυνος, προκειμένου νὰ σικαδομηθῇ Νοσοκομεῖον εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως τῇ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς. Γνωστότατον διὲ οἱ τὰς ἄκρας τῆς πόλεως σικαδύντες προσβάλλονται πρὸ πάντων ὑπὸ ἀλωδῶν νοσημάτων, ὡς τε μεγάλη ἀποκτεῖται ἐπὶ τούτου προσογή. Τὸ νῦν Νοσοκομεῖον καὶ εὖθετον εἶναι καὶ εὐήλιον καὶ εὐάερον.

Ηερὶ δὲ τοῦ δευτέρου λόγου παρετρέψη διὲ, ἐν μετὰ τὴν οι-

κοδομήν τῆς νέας πτέρυγος και τὴν οἰρασιν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀπεδειχνύετο ἀνεπαρκὲς τὸ κτίριον, θὲν ὑπῆρχε λόγος πρὸς οἰκοδομὴν ἄλλου, οὐχὶ δὲ πρὸς κατάλυσιν τοῦ ὑπάρχοντος. Περὶ τὸ Νοσοκομεῖον ἴστριε τὸ Πανεπιστήμιον Ἐργαστήρια, ὃν ἡ λειτουργία ἔρτηται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτοῦ ἀρκεῖ νὰ μνημονεύσωμεν τοῦ Ἀνατομείου και τοῦ Ηλιολογικοῦ Ἐργαστηρίου. Διὸ τὰ Ἐργαστήρια ταῦτα ἐδαπανήθησαν ποσὶ μεγάλα. Ἔχεν τὸ Νοσοκομεῖον καταργηθῆναι και σικαδεμηθῆναι ἄλλο ἔκτος τῆς πόλεως, τὰ Ἐργαστήρια ταῦτα ἀποβέττονται ἀχρηστα, τὰ δὲ Πανεπιστήμιον ὑποστήσεται καιρίαν βλάβην. Τὸ Νοσοκομεῖον εἶναι εὖθετον και δὲ ἄλλην τῆς πόλεως ἀνάγκην, ἥτις εἶναι ἡ εὔκολος και ταγεῖα εἰς αὐτὸ μετακόμισις ἀρρώστων, δεομένων ταχυτάτης ιατρικῆς συνδρομῆς· τοιούτοι δὲ ἀρρώστοι δὲν εἶναι εὐάριθμοι, και ἐκάστην δὲ σχεδὸν καρμίζονται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τραυματίζονται και ἄλλοι αἰρνίδια και βαρέα πάσχοντες. Η σύστασις Χαρούργειων εἰς τὰ ἀστυνομικὰ τμῆματα γάριν τῶν τοιούτων ἐκτὸς ἄλλων δυσχερεών οὐ ἀπαιτήσῃ διπάνας δημιουργώτερας τῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ Νοσοκομείου.

Κατὰ τὴν ἑστήν τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν ἐγένετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπούστως τῆς ψυχῆς τῶν εὐεργετῶν, συνδρομητῶν και καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, λόγου δὲ ἐν αὐτῷ ἀπήγγειλε κατ' ἐντολὴν τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ε καθηγητῆς και Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀν. Κυριακός.

Τὰ κατὰ τὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου συγκεζαλατοῦνται εἰς τὰ εἴη:

Κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1888 τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας ἐν γένει ἀνήρχετο εἰς δραχ. 7,555,957.39
Και ἡ μὲν κινητὴ και ἀκίνητος περιουσία εἰς δρ. 3,520,896.39
Η δὲ χρηματικὴ » 4,035,062.
Εἰς μεταφοράν » 7,555,957.39

Ἐκ μεταφορᾶς δρ.	7,555,957.39
Τὸ δὲ παθητικὸν	» 1,070,625.90
Ἐπομένως ἡ καθαρὰ περιουσία τῇ 1η 7ερίου 1888	» 6,485,331.49
Κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1889 τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας ἐν γένει ἀνήρχετο εἰς δραχ. 7,827,792.52. Και ἡ μὲν κινητὴ και ἀκίνητος περιουσία εἰς δρ. 3,765,025.48	
Η δὲ χρηματικὴ	» 4,062,767.04
Τὸ δὲ παθητικὸν	» 7,827,792.52
Τὸ δὲ παθητικὸν	» 1,573,504.41
Ἐπομένως ἡ καθαρὰ περιουσία τῇ 1η 7ερίου 1889	» 6,254,288.41
Τὰς λεπτομερεῖς τῆς διαχειρίσεως περιέχουσιν οἱ ἐν τῷ παραπόμπατι δημοσιευθησάμενοι πίνακες τοῦ ἀπολογισμοῦ. Ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς Πρυτανικῆς ὑπηρεσίας τὸ μόνον, περὶ μὲ ζενθαλεν εἰς οὐ μικρὸν ἀμυγχίαν, ἦν ἡ τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας διαχείρισις. Ἐνόσῳ ἡ περιουσία αὗτη συνέκειτο ἐξ ἐνὸς ἡ δύο ἀκινήτων και τινῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἡ διοίκησις αὗτη, ἡν ἀπλῆ και εὔκολος διεξαγωμένη μάλιστα ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν και ἐπέκεινα ὑπὸ τοῦ ἀστιθροῦ Γ'. Δοκεο, ὅνδρὸς συνεργίσαντος εἰς τὴν ἔγερσιν τοῦ Πανεπιστημίου, μεγίστην κεκτημένου ἐμπειρίαν περὶ τὴν ἐκπέλεσιν τῶν καθηκόντων τοῦ γραμματέως, συνενούντος ἐν αὐτοῖς και τὰ τοῦ λογιστοῦ και τοῦ ταμία και καταστάντος, ως εἰπέ τις τῶν προκατόγονων μου, ἀληθίας δοκεο, ὑποβασταζόμενος τὸ διλον τῶν συμφερόντων τοῦ ιδρύματος. Ο Πρύτανις, περιοριζόμενος εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπιστημονικῶν συμφερόντων, οὐδὲν ἄλλο εἶχε νὰ πράξῃ περὶ τῶν σικανομικῶν ἢ νὰ σίμησι τὴν ὑπογραφὴν εἰς τὰς εὐαριθμουσ ἀποδείξεις παραλαβῆς διωρημάτων ἡ προσόδων και τὰς ἔτι εὐαριθμωτέρας πληρωμάς διπάνων.	

Αλλά προϊόντος του χρόνου ή περιουσία ού μόνον ημέρης, εἰ καὶ πολὺ ἀπέγει ἔτι τοῦ πρὸς τὰς ἀνάγκας του ἰδιόματος ἀναλόγου ποσοῦ, ἀλλ' ἀπέβη καὶ ποικίλη. Νον ἔνεκα τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον περιελεύσεως σπουδαίων κληρονομιῶν καὶ τῆς ὑπὲρεργετῶν καταλείψεως ἀκινήτων ή περιουσία σύγχειται ἐκ παντὸς εἰδούς κτημάτων· ὑπάρχουσιν ἀκίνητα, ἐν οἷς καὶ τινα κοινὰ μετ' ἄλλων· ἐξ αὐτῶν μὲν τὰ πλεῖστα ἀστικά, τινὰ δὲ ἀγροτικά· ὑπάρχουσι μετοχὴι πολλῶν καὶ ποικίλων ἑταῖριῶν καὶ δημόσια χρεώγραφα καὶ λογγειούρροι ἐμολογίαι· ὑπάρχουσιν ἀπαιτήσεις ἐκ ὅπερίων ἐπὶ ἐνεργείᾳ καὶ ὑποθήκῃ, ἀλλὰ καὶ ἐγγειρόγραφα, ὑπάρχουσιν ἀφθονοὶ δίκαιοι, τελευταῖον ὑπάρχουσιν οὐ μόνον νομίσματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀρχαῖα, ἀλλὰ καὶ ἀδαμαντοκόλητα κοσμήματα. Ταῦτα πάντα γρίζουσι συντόνου ἐπιτηρήσεως, τὰ δύνεια δπως ἐγκαίρως εἰσπράττονται οἱ τέχοι καὶ αὐτὰ τὰ κεράλαια, ἐκδικητοῦνται δὲ ἡ πληρωμὴ ἐπὶ καθούστερεως, δπως ἐκ τῶν ἀκινήτων τὰ μὲν ἀσκεπτή μὴ καταπατῶνται ὑπὲρ τῶν γειτόνων ἢ ἄλλων ἀσρικτήτων ἀλλοτρίων ἀκινήτων, οἵτινες διστυγῶς δὲν σπανίζουσι περὶ ἡμῖν, τὰ δὲ φκοδομημένα δπως ἐνοικιάζονται ἐγκαίρως καὶ ἐπωφελῶς, ἐπισκευάζονται δὲ ἐν ἀνάγκῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σπουδαίως. Εκτὸς τούτων οὐχὶ σπανίως παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς οἰκοδομήσεως νέων κτιρίουν εἴτε πρὸς ἴδρυσιν παραρτημάτων του Πανεπιστημίου, εἴτε διότι πρόκειται περὶ γηπέδων, ὃν τὸ Θέσις ἐπιτάσσει ἀδυσωπήτως τὴν ἔγερσιν οἰκοδομῆς λόγῳ σπουδαιοτάτου συμμερέοντος. Τελευταῖον δίκαιοι ἀνάγκη νὰ διεξαγθῆσι καὶ ἀποράσεις νὰ ἐκτελεσθῶσι ἀναγκαστικῶς κατὰ διαστρέπων ὅφειλετῶν δι' ἐκποιήσεως ἀκινήτων, καιμένων μακρὰν τῆς πρωτευόντης.

Τις μεριμνήσει περὶ τούτων, τηρῶν πρὸ πάντων μέτρον μεταξὺ ἄχρας καὶ ἐνίστε ἐπιζημίας αὐστηρότητος πρὸς τοὺς δοσιλέτας καὶ ἄκοας οὐχὶ ἥττον ἐπιβλαβοῦς ἐπιεικείας καὶ ἀνεγγῆς; Τις ἐπιχειρήσει τὰς ἀναγκαῖας ἐνίστε δὲ καὶ μόνον ἐπωφελεῖς ἐπισκευάς ἐγείρων καὶ νέα κτίρια, ἀποφεύγων δίκαιος ἐπισφαλεῖς,

ἐπιτηρῶν τὰς ὑφισταμένας ούκ ὀλίγας, δπως μὴ δικιωνίζωνται, καὶ τελευταῖον διαθέτων ἐπωρελῶς καὶ ἀσφαλῶς τὰ περισσεύματα τῶν προσόδων; Ή ἀπάντησις πρόγειφας ἐ Ηρύτανις. Δύτος ἔχει κατὰ τὸν νόμον τὴν διαχείρισιν ἀρα καὶ τὴν εὐθύνην· ἀλλ' ἔχει ἀρα γε καὶ τὴν δύναμιν τοῦ διαχειρίσαι; Ήδη γε πολυάρχολος, η ὁπειρος περὶ τὰ τῆς διαχειρίσεως, ὡς συνήθως οἱ τῆς Ἑπιστήμης ἐρχεται, η ἀσταθος ὑγείας, η ὑπερέθη κατὰ πολὺ τὴν πρώτην νεότητα;

Πῶς θέλει κρίνει περὶ τοῦ εἰδούς, γε τὸ βαθύτατο τῆς ἐπισκευῆς οὐ σπανίως πλειόνων ἀκινήτων; Πῶς νὰ χαλιναγωγήσῃ ὁρίτεκτονα λιαν ὑποπτον τῇ λίχνῃ φιλόκαλον, ἐπιδιώκοντα πᾶσαν ἐπισκευὴν διον ἔνεστι εὑρεῖσαν, δπως στηριχθῇ ἐξ ἀεὶ τὸ ἐπισκευαζόμενον, η πᾶσαν οἰκοδομὴν μεγάλοπρεπεστάτην, περιποιοῦσαν μεγάλην τιμὴν εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα ἀλλὰ καὶ μέγα κενὸν ἐν τῇ περιουσίᾳ; Πῶς ν' ἀποφύγῃ εἰτε δὲ ἀπειρίας τῇ ἀτελοῦς τῶν περιστάσεων γνώτεως δίκαιος ἀποβανούσας κατὰ τοῦ Πανεπιστημίου; Ο Πρύτανις λαμβάνει γνῶσιν τῶν ποικίλων συμφερόντων τοῦ Καταστήματος μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον, δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ὀλίγος χρέος καὶ κόπος, δπως γνωσθῶτι πάντα τὰ τῆς περιουσίας στοιχεῖα καὶ ιδίως πάντα τὰ εἰς τὰς καταλειφθείσας περιουσίας ἐπιβεβλημένα βάρη. Εως οὐ γνωρίσῃ τὰ κυριώτερά τῶν συμφερόντων καὶ τὰς σπουδαιοτέρας τῶν ἀνγκῶν παρέρχονται οἱ τοῦ χειμῶνος μῆνες, διότι ὑποτίθεται διὸ δ ἀργῶν εἰτος ἔχει καὶ ἄλλας καὶ μάλιστα κυριωτέρας ἀσχολίας. Άλλὰ μόλις παρέλθῃ ὁ χειμῶν πληριελῶσιν αἱ θεριναὶ διακοπαὶ, ὥστε, διον ὁ Ηρύτανις λέγει ὑπωσοῦν γνῶσιν τῶν πρακτέων, αἱ διακοπαὶ εἰσὶν ἐπὶ θύρας, καὶ ἀς εὔτε Σύγκλητος ὑπάρχει εὕτε αὐτὸς ὁ Ηρύτανις πολλάκις διαμένει ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ, ἔχων ἀνάγκην ἀναψυχῆς τὴν θεραπείας.

Ἐν ἄλλοις λόγοις ἔχομεν διαχειριστὴν ἀνευ ἀκριβοῦς γνώσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαχειρίσεως καὶ ἀνευ ἀκπειρίας περὶ τὴν ἐπωφελῆ διεξαγωγὴν αὐτῆς· ἔχομεν ὑπεύθυνον ἀνευ δυνάμεως, ητοι ἀνευ ἔξουσίας διαχειρίσεως. Τί συμβάνει ἐντεῦθεν; Τὰ κα-

Οήκοντα του διαχειριστού διεξάγονται κατά τύπον υπό του Πρυτάνεως, κατ' οδισίαν δύμας υπό τριών δινωτέρων οπαλλήλων τῆς Πρυτανείας, του γραμματέως, του λογιστού καὶ του ταμία, ὡν δὲν ἐλέγειν κανό φροντίς νὰ θεραλισθῇ ἢ μονιμότης ἢ τῶν δύο τελευταίων ν' ἀμειβόῃ δικαιότερον ἢ εἴς ἀνάγκης ἐπιθετικόνης αὐτοῖς σπουδαιοτάτη ἔργασία. — Όμολογό εὐθροσύνης ἔτι: οἱ νέοι αὖτοι εἰσὶ γρηγοροὶ καὶ δραστήριοι, δι' ὃ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον προερχόμενη μέχρι τοῦτο ἀπό Κηφιάς, ἀλλ' εἶναι ἀρόργητον ἡ εἶναισία, ἢ ἐν τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν συμφερόντων παραγόμενη, νὰ οπίσῃ ἀνευ εὐθύνης, ἢ δὲ εὐθύνη ὥνευ εἴσουσίας, ἵνε στερεῖται δὲπὶ τὸν πλειστὸν γρόνον τῆς ιπηρεσίας του τὰ πλεισταὶ ἄγνοιῶν καὶ πρὸς ἐπωρευτὴ διοίκησιν πολυπλόκου περιουσίας ως ἐπὶ τὸ πολὺ πάντως ἀδέξιος Πρύτανις. 'Ανάγκη λοιπὸν ν' ἀνατείῃ ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας του Πανεπιστημίου εἰς ίδιον διαχειριστὴν, ἔχοντα οὐ μόνον τὴν ἀφευκτον μονιμότητα ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐθύνην τῆς διαχειρίσεως. Ήερι τούτου πολλάκις ἐγένετο λόγος ἐν τῇ Ἀκαδημαϊκῇ Σύγκλητῳ, ητις ἐνέχρινε τὸ μέτρον. 'Εάν ἐκτελεσθῇ τούτο, τότε δὲ Πρύτανις, ἀπηλλαγμένος τῶν φορτικῶν καὶ τῶν δυνάμεων αὗτοῦ ἀνοιτέρων μεριμνῶν τοῦ εἰσπράκτορος, τοῦ ἀκμιτίνωτοῦ οἰκιῶν καὶ ἔργαστηρίων, τοῦ ἐπισκευαστοῦ, ἔστιν δὲ καὶ οἰκοδέμου, τοῦ διαδίκου καὶ τέλος τοῦ Τραπεζίτου, τοῦ ἀγοράζοντος καὶ πωλούντος συγκλητικάς, δι' ὧν ἐπιχειρεῖ τὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀδιαλείπτους πληρωμάς του διὰ τὰς παραδόσεις ἀναγκαῖον οὐλικοῦ, εἰσπράττει δὲ τὰς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσόδους καὶ τὰ δωρήματα, οἵτε, λέγω, ἐ Πρύτανις, ἀροσιτόμενος εἰς μόνα τὰ ἐπιστημονικὰ συμφέροντα τοῦ ἰδρύματος τούτου, θέλει ἔχει καιρὸν καὶ δυνάμεις νὰ παριστῇ ἀδιακόπως καὶ μέγρι φορτικότητος, διότι δὲ τὰς πολυειδεῖς ἀνάγκας του Πανεπιστημίου, διν τινας πρὸ μικροῦ ἀνέρερον, νὰ εἴη γρῆ τὴν δυσεπανόρθωτον βλάβην, ἢν ἐπιφέρει ἡ παραμέλησις αὕτου, διὸ δὲ τῆς ἐπιμόνου ταύτης ιερεμιάς θέλει ἐπὶ τέλους προκαλέσαι θεραπείαν.

· Η μεγίστη δυσκολία τῆς μεταξέρυθμίσεως ταύτης ἔγκειται ἐν

τῷ σφρόπερ τοῦ διορισμοῦ καὶ τῇ ἑκλογῇ του καταλλήλου προσώπου· ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ μεταξέρυθμισθῇ τὸ ὅριον ἐ του ΛΜΔ' νόμου περὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του Πανεπιστημίου, νὰ ὁρισθῇ δὲ μετὰ μεγίστης προσαγγῆς ὁ τοῦ διορισμοῦ πρόπος· ἐ διαχειριστὴς ἀφευκτον νὰ παρέγῃ οὐ μόνον ἡμίκην ἀλλὰ καὶ οὐλικὴν καὶ ταύτην μεγάλης σπουδαιότητος ἀσφάλειαν ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν ποικίλων αὐτοῦ καθηκόντων, νὰ ἢ ἀπηλλαγμένος τῶν διακυμάνσεων τῆς πολιτικῆς ἀδυναμίας καὶ νὰ διέσταται συνεγή καὶ οὐ μόνον κατὰ τύπον ἔλεγχον.

· Η ἡσυχία καὶ ἡ εὐταξία ἐν τῇ τοπιστον πολυπληθεῖ καὶ ζωηρῷ ταύτῃ ὅμοδι τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν ἐπηρήθη ἀλιθητος καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος γάρις εἰς τὴν γρηγορότητα καὶ τὴν πειθαρχίαν αὐτῶν, δι' ὃ ἀπονέμω αὐτοῖς ἐνθέρμως εὐγαριστίας.

· Η Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος ροὶ παρέσχε προθύμως τὴν περιφερειανην αὐτῆς συγδρομὴν, πάντοτε δὲ ἐν συμπνευχείσθημεν ὑπὲρ τῶν ἀνατεθειμένων ἡμῖν συμφερόντων· τόσῳ δὲ μᾶλλον εὐγνώμονα θέλω διατηρήσαι τὴν μνήμην τῆς ἀδελφικῆς καὶ προθύμου ταύτης συγδρομῆς, δισφή δὲ δυστυχῶς ἐπιστραλής κατάστασις τῆς οὐγέλιας μου ἐπέβαλεν ἐνίστα εἰς τοὺς συναδέλφους πρέσβετον κάπου.

· Πάντες οἱ ὑπόλληλοι ἐξετάζεται ἀκριβῶς καὶ προθύμως τὰ ἔκματαν καθήκοντα, μνημονεύω δὲ μετά εὐχαριστήσεως ίδιως τῶν τριῶν ἀνιστέρων οπαλλήλων κ. κ. Γουναράκη, γραμματέως, Χριστοπόλιου λογιστοῦ καὶ Αισθάνου ταρία, οἵτινες, γνώσκοντες τὰ πράγματα, ησαν οἱ ἀφευκτοι εἰσηγηταί καὶ συμπράκτορες πάσης ἀποφάσεως του Πρυτάνεως, διστις ὥνευ ἀκριβῶν εἰσηγήσεων καὶ γνωμῶν θήθεις βεβαίως ἐν πάσῃ ἀθωότητι ἐκθέσαι τὴν περιουσίαν του Πανεπιστημίου εἰς σπουδαῖας Κηφιάς.

· Καὶ τὸ ὑποδεέστερον προτωπικὸν ἐξετάζεται ἀπταίστως τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ίδιως ἀναρέψω τὰς ἐκτελεύσεις καθήκοντα γραμματέως τῶν Σχολῶν κ. Φαρσῆν, διστις διὰ τῆς δραστηριό-

τητος και τῆς νομιμοσύνης αύτου πάντας συνετέλεσεν εἰς τὴν
ἐν τάξει και ἀκριβείᾳ διεξαγωγήν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ὑπη-
ρεσίας.

Καταπαύων ἐντασθα τὸν λόγον, παραδίδω τὴν ἀρχὴν εἰς τὸν
φίλον συνάδελφον κ. Μιχαήλ Χατζημιχάλην.

ΑΡΧΑΙ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ 1888—1889

Α'

ΙΨΥΤΑΝΙΣ

Ο κύριος *Ηέτρος Ηαπαρρηγίπονδος*, τακτικὸς καθηγητὴς
τοῦ ἀστικοῦ ὅμιλου τῶν Ρομαίων καὶ Βυζαντινῶν.

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ὁ κύριος *Ἀγριανίδης Δ. Κεριακός*.
Τῆς Νομικῆς σχολῆς, ὁ κύριος *Ξενοφῶν Ι. Ψαρᾶς*.
Τῆς Ιατρικῆς σχολῆς, ὁ κύριος *Κωνσταντῖνος Βεσσάρης*.
Τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς, ὁ κύριος *Κωνσταντίνος Μητσοπούλος*.

ΣΥΓΚΑΙΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο Πρύτανης, ὁ *Ἄντιπρύτανις κύριος Θεόδωρος Αγρετούλης*,
οἱ τέσσαρες τῶν Σχολῶν Κοσμήτορες καὶ οἱ καθηγηταὶ κύ-
ριοι *Γ. Α. Μακκάς*, *Θ. Αρεταῖος*, *Ηαδός Ιωάννου* καὶ *Γ. Κα-
ραμήτσας*.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Γραμματεὺς, ὁ κύριος *Νικόλαος Γεωργάρης*.
Ὑπογραμματεῖς, οἱ κύριοι *Ι. Υαγράδης* καὶ *Α. Φαριῆς*.
Λογιστής, ὁ κύριος *Αδαμάντιος Χριστόπολης*.
Ταιμίας, ὁ κύριος *Κωνσταντῖνος Λέωντης*.
Βοηθοί, οἱ κύριοι *Ν. Ολεύστιος* καὶ *Α. Ξανθίανοβίδης*.
Εἴς ἀρχικλητάρ, καὶ ἔξ κλητῆρες.